

der vil bygge paa et splinternyt Grundlag, noget, der vil skabe en helt ny Samfundsrække-ordning, og det er i den Henseende, at dette Forslag ikke er socialistisk. Jeg anser det for at være en Socialreform af vidt rækkende Omfang og Betydning, men det er ikke socialistisk i den Forstand, at det forsøger paa at lægge noget nyt Grundlag, at bygge noget nyt System; nej, dets Styrke er efter min Overbevisning netop beroende paa, at det bygger paa det bestaaende Grundlag. Hvad vi her tilføjede er at bygge en ny Etage paa det Grundlag, som findes angaaende Forsørgsvesen af de trængende i Samfundet, en Etage, som skulde faa den Betydning, at de fattiges Tilfredshed ved at leve her i Samfundet skulde vokse, og efterhaanden vokse mere og mere. Det er den Udviklingsmulighed, som denne Lov staber, og som jeg tillægger en ganske overordentlig Betydning. Jeg har sagt det tidligere, og jeg vil gentage det her, at jeg sværmer ikke for det absolut Lovbundne i alle saadanne Forhold. Hvad der gælder Straffe, Politiorde i Landet o. s. v., det maa vi have nøjagtig Lov for, saa skarp og begrænset som muligt, men med Hensyn til, hvad der gælder hele det sociale Livs Udvikling, det kommunale Liv, og jeg vil føje mange flere Omraader til, der ser jeg Lovens Opgave fortrinsvis deri, at den fjerner Hindringer, at den muliggør Udviklingen, saa at Forhold og Tilstande kunne forme sig som en Klædning, der passer til Kroppen. Jeg skal heller ikke vende tilbage til Betragtningen om, hvor vidt man her har opgivet Principet om Hjælp til Selvhjælp. Jeg anser det for i høj Grad urigtigt at udtale noget saadant. Man kunde meget snarere maafe spørge, om det Krav, her stilles til de fattige, ikke er større end det, man ellers vilde tænke sig opstillet under de Former man i Almindelighed har tænkt sig for Selvhjælp. Jeg har udviklet det for øvrigt ogsaa forleden Aften, at jeg tror, at den Form, som her er givet Selvhjælpen, vil være den, der passer til det Udgangspunkt, det Grundlag, hvorpaa vi bygge, det, hvortil Folket er tilbavnt, og det, man helst vil vide at gøre sig fortrolig med. Det ærede Medlem for Rjøbenhavns Amts 4de Valgfreds (Hørup) gjorde forleden Dag den Betragtning gældende, at vore Kommunalbestyrelser's Opgave ved Bestyrelsen af Kommunernes Anliggender væsentlig er økonomisk, at deres Opgave er den at styre Kommunernes Anliggender saa sparsommelig som muligt. Jeg er i høj Grad enig med det ærede Medlem i denne Betragtning, som jeg kender saa overmaade godt, fordi den er vokset ud af de Tilstande, hvorunder vi havet levet. Kommunerne ere i

lange Tider ligesom blevne vant til kun at se deres Opgave i dette, at være kuebne, sige nej og nej og lade sig tvinge Skridt for Skridt. Men det er efter min Mening i høj Grad at mistende Kommuneraadens Opgave og ogsaa at mistende den Udvikling, der i Kommuneraadens Styrelse af Kommuneraadens Anliggender i de senere Aar er kommen frem. Kommuneraadene selv opfatte deres Opgave nu større, højere og af langt videre gaaende Betydning end som blot vorende den, at passe paa, at Kommunens Penge ikke blive brugte. Det ærede Medlem htrede da ogsaa, at man havde Lov til at nære Mistillid til Kommunebestyrelser, som ere valgte efter en kommunal Valglov, der ikke udelukkende hviler paa den almindelige Valgret. Jeg skal her forudskifte den Bemærkning, at jeg med Glæde saa en Udvidelse af den kommunale Valgret, og jeg har selv gentagne Gange været med til at stemme for en saadan. Men jeg skal dog erindre ærede Medlemmer om, at i Kraft af den kommunale Valgret, som vi nu have, sidder der Vandet over Sogneraad, af hvilke jeg vel tør sige, henimod de 90 Procent ere Bestyrelser, og naar man nu udtaler afgjort Mistillid til disse Kommuneraad, saa forstaar jeg ikke rettere, end at der ogsaa deri ligger en Mistillid til den Opfattelse af Samfundet, som hidtil Bestyrelserne have været enige om her i Landet. Udskillelsen med Hensyn til Valgene til de kommunale Raad, og navnlig til Sogneraadene, har efter min Opfattelse været den, at der i de sjældneste Tilfælde har været nogen Modsetning til Stede, men til Opfattelsen af Kommunens Anliggender i demokratisk eller Bestyrelse-Land, hvad man nu vil kalde det, have de allerfleste fuldt ud sluttet sig, hvad enten de vare valgte af de højstbesattede eller af den almindelige Vælgerklasse. Jeg skulde ikke gerne se, at der i denne Henseende kom en Adskillelse frem, derfor skulde man vogte sig saa meget som muligt.

Jeg vil kun til Slutning føje et Ord til Anbefaling for det foreliggende Lovforslag. Naar der nu er Udset til, at vi kunne gennemføre Forslaget, som det her foreligger, saa tror jeg, at vi kun dertil kunne indfri en Del af de store Øster, som vi, særlig vi fra demokratisk Side, have givet til Befolkningen, til de smaa i Landet. Det forekommer mig, at det er paa høje Tid, at ogsaa nogle af disse Øster blive indfrie. Der er noget fristende i Agitationen, og Agitationens Livsnerve bestaar jo i, vi høre jo saa mange Røster nu, der gaa i den Retning — at man maa ikke fremme et Lovforslag, ikke gennemføre et Lovforslag, fordi det som uigennem-